

Brusel 8. března 2023
(OR. en)

7022/23

ECOFIN 206
UEM 56

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	8. března 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 141 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE RADĚ Pokyny v oblasti fiskální politiky na rok 2024

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2023) 141 final.

Příloha: COM(2023) 141 final

V Bruselu dne 8.3.2023
COM(2023) 141 final

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ

Pokyny v oblasti fiskální politiky na rok 2024

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ

Pokyny v oblasti fiskální politiky na rok 2024

1. Úvod

Evropská ekonomika vstoupila do roku 2023 ve zdravějším stavu, než se na podzim předpokládalo. Evropská referenční cena plynu klesla pod úroveň, která převládala před ruskou invazí na Ukrajinu, k čemuž přispělo omezení poptávky a pokračující diverzifikace dodávek. Také trhy práce si i nadále vedly dobře a míra nezaměstnanosti v EU zůstala v prosinci 2022 na historickém minimu. Tři měsíce trvající pokles míry inflace naznačuje, že vrchol je již za námi, ačkoli jádrové inflační tlaky zůstávají vysoké a panuje riziko růstu. Hospodářské klima se rovněž nadále zlepšuje, z čehož vyplývá, že hospodářská činnost v EU by se mohla v prvním čtvrtletí roku 2023 vyhnout poklesu a těsně uniknout recesi, která se původně očekávala.

Evropská ekonomika se zároveň stále potýká s problémy a vysokou mírou nejistoty. Vzhledem k přetrvávajícím inflačním tlakům bude pokračovat zpříšňování měnové politiky, což bude tlumit poptávku. Očekává se tedy, že růst v roce 2023 zůstane utlumený, ačkoli zimní prognóza Komise z roku 2023 výhled růstu na tento rok zlepšila. Míra nejistoty je v kontextu současné geopolitické situace i nadále vysoká.

V letech 2023–2024 by se fiskální politika měla zaměřit na zajištění střednědobé udržitelnosti dluhu a na udržitelné zvyšování růstového potenciálu. Fiskální opatření zmírnila dopad energetické krize na podniky a spotřebitele. Plošné fiskální stimuly na podporu celkové poptávky jsou však neopodstatněné a nákladná podpůrná opatření nemohou pokračovat donekonečna: nyní je třeba se zaměřit na posílení fiskální udržitelnosti prostřednictvím postupné fiskální konsolidace a v případech, kdy je to ještě nutné, na cílená fiskální opatření, která podpoří zranitelné domácnosti a podniky postižené vysokými cenami energií. Obezřetná fiskální politika přispěje k zajištění stability evropského hospodářství, usnadní účinný přenos měnové politiky v prostředí vysoké inflace a zároveň zvýší potenciál růstu.

Toto sdělení poskytuje členským státům pokyny týkající se provádění a koordinace fiskální politiky s ohledem na výzvy, kterým veřejné finance a ekonomika čelí, a na jednání o budoucím rámci pro správu ekonomických záležitostí. Ve sdělení Komise ze dne 9. listopadu 2022 o směrech pro reformu rámce správy ekonomických záležitostí EU (dále jen „reformní směry“) se uvádí, že v prvním čtvrtletí roku 2023 poskytne Komise členským státům fiskální pokyny na rok 2024. ⁽¹⁾ Fiskální rámec EU se v současné době nachází v přechodné fázi. Přezkum správy ekonomických záležitostí byl původně zahájen v únoru 2020, kdy byly identifikovány oblasti rámce, které je třeba zlepšit. Návrat k pouhému uplatňování pravidel stávajícího právního rámce by navíc neumožňoval přijmout novou

---

(1) Evropská komise „[Sdělení o směrech pro reformu rámce správy ekonomických záležitostí EU](#)“, COM(2022) 583 final ze dne 9. listopadu 2022.

postpandemickou realitu. Vzhledem k tomu, že nový právní rámec vycházející z výsledků probíhajícího přezkumu správy ekonomických záležitostí ještě nebyl zaveden, platí i nadále stávající právní rámec. Aby zároveň bylo možné účinně přejít k fungování budoucího souboru fiskálních pravidel EU a zohlednit současné výzvy, mohly by být některé prvky reformních směrů Komise začleněny do cyklu fiskálního dohledu, který začne na jaře 2023. Jak je tedy uvedeno ve sdělení Komise ze dne 9. listopadu 2022, pokyny odrážejí hospodářskou situaci a konkrétní situaci každého členského státu, jakož i ty prvky reformních směrů Komise, které jsou v souladu s duchem stávajícího právního rámce. Zásadní bude co nejrychleji dosáhnout dohody o budoucím rámci správy ekonomických záležitostí, aby byl k dispozici soubor fiskálních pravidel EU, který plně zohlední novou postpandemickou realitu.

Cílem pokynů je poskytnout členským státům informace pro přípravu jejich programů stability a konvergenčních programů. Na jaře budou následovat fiskální doporučení pro jednotlivé země na rok 2024, která budou rovněž vodítkem pro přípravu a hodnocení návrhů rozpočtových plánů na podzim.

Zbývající část tohoto sdělení je rozdělena do šesti oddílů. V oddíle 2 je nastíněn hospodářský výhled na letošní a příští rok na základě zimní prognózy Komise z roku 2023. Oddíl 3 popisuje aktuální stav probíhajícího přezkumu správy ekonomických záležitostí. Oddíl 4 se zabývá reakcí fiskální politiky na energetickou krizi. Oddíl 5 pojednává o důsledcích deaktivace obecné únikové doložky pro fiskální pokyny na rok 2024. Oddíl 6 se týká zahájení postupů při nadměrném schodku. A konečně oddíl 7 nastiňuje další kroky.

2. Hospodářská situace a výhled

Zimní prognóza Komise z roku 2023 zlepšila výhled růstu na rok 2023. Energetická krize a z ní vyplývající zhoršení směnných relací měly dopad na výrobu a snížily kupní sílu domácností, což oslabilo ekonomickou důvěru. Domácnosti a podniky však prokázaly pozoruhodnou odolnost a nyní se zdá, že inflace již dosáhla svého vrcholu, což by mělo umožnit, aby se růst na jaře zvýšil. Očekává se, že trhy práce zůstanou navzdory náročnému prostředí silné, ačkoli inflace nadále předstihuje růst mezd, což oslabuje spotřebu. Výdaje v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a plnění programů politiky soudržnosti se budou i nadále zvyšovat a podporovat veřejné investice. Po celkové stagnaci v posledním čtvrtletí roku 2022 se v roce 2023 předpokládá růst reálného HDP v EU ve výši 0,8 %, a nikoli pokles, jak se očekávalo, a inflace ve výši 6,4 %. Očekává se, že v roce 2024 dosáhne růst HDP v EU 1,6 % a inflace se zmírní na 2,8 %. Kombinace pomalého hospodářského růstu a vysoké inflace v krátkodobém horizontu vyžaduje silnou koordinaci fiskální politiky EU a eurozóny založenou na jasných pokynech, které lze transparentně monitorovat. To rovněž pomůže zajistit konzistentní kombinaci politik.

Nejistota ohledně výhledu evropské ekonomiky zůstává vysoká, ačkoli rizika pro růst jsou celkově vyrovnaná. Rizika pro předpokládaný růst již nejsou vychýlena směrem dolů. Domácí poptávka by mohla pozitivně překvapit, zejména pokud se nedávný pokles velkoobchodních cen plynu výrazněji promítne do cen pro spotřebitele, a ačkoli hrozba nedostatku plynu zůstává významná, zdá se, že je méně závažná než dříve. Přizpůsobení se

prostředí s vysokými úrokovými sazbami by nicméně mohlo být náročné a míra nejistoty zůstává vzhledem k pokračující válce Ruska proti Ukrajině vysoká. Proinflační rizika zůstávají z velké části spojena s vývojem na trzích s energií, a budoucí vývoj cen energií je proto potřeba dál pozorně sledovat. Zejména v roce 2024 budou proinflační rizika převažovat, neboť růst mezd by se mohl na delší dobu ustálit na nadprůměrných hodnotách.

Střednědobé problémy, kterým evropská ekonomika čelí, přetrvávají. Hospodářské problémy, které byly zřejmé již před pandemií, včetně potřeby posílit potenciální růst, urychlit spravedlivou souběžnou transformaci a zlepšit odolnost, v kombinaci s demografickými změnami ve střednědobém horizontu zvýší nároky na veřejné finance. Tyto výzvy zdůrazňují význam sociální soudržnosti a odolnosti, na něž se zaměřuje evropský pilíř sociálních práv. V této souvislosti by se fiskální politiky měly zaměřit na zachování udržitelnosti dluhu a udržitelné a inkluzivní zvyšování růstového potenciálu, čímž se rovněž usnadní plnění úkolu měnové politiky. Udržení vysoké úrovně veřejných investic při trvalém snižování poměru dluhu k HDP zvyšuje nutnost stanovení priorit výdajů a vytváření fiskálních rezerv. Z dlouhodobějšího hlediska se poslední desetiletí vyznačovalo velkými otřesy, zejména hospodářskou a finanční krizí, krizí COVID-19, ruskou invazí na Ukrajinu a následnou energetickou krizí a prudkým nárůstem inflace. Tato nejistota znamená, že fiskální politika bude muset zůstat i v budoucnu aktivní.

3. Aktuální stav přezkumu správy ekonomických záležitostí

Po rozsáhlém konzultačním procesu zveřejnila Komise v listopadu 2022 hlavní směry reformy rámce správy ekonomických záležitostí. Reformní směry vycházejí ze zkušeností Komise s prováděním rámce před pandemií a z analýzy tohoto provádění, jakož i ze zkušeností získaných v rámci reakce EU na pandemii. Zohledňují také výsledky veřejné konzultace, která byla znovu zahájena v říjnu 2021 a do níž se zapojila široká škála zúčastněných stran, mimo jiné členské státy, ostatní orgány EU, sociální partneři, občané a akademická obec. Cílem navrhovaného revidovaného rámce je posílit udržitelnost dluhu a snížit vysokou míru veřejného zadlužení a zároveň podpořit udržitelný růst podporující začlenění ve všech členských státech. Hlavními cíli návrhu jsou zlepšení odpovědnosti jednotlivých států, zjednodušení rámce a větší zaměření na střednědobý horizont spolu s důraznějším a soudržnějším prosazováním. Základem revidovaného rámce jsou vnitrostátní střednědobé fiskálně-strukturální plány, které spojují fiskální, reformní a investiční cíle. To poskytne členským státům větší volnost při stanovení postupu fiskální korekce ve společném rámci EU, který by šel ruku v ruce s důslednějším prosazováním.

Jednání o revidovaném fiskálním rámci pokračují. Fiskální prvky návrhu byly projednány v Hospodářském a finančním výboru, na ministerské úrovni v Radě ECOFIN, a pokud jde o otázky týkající se konkrétně eurozóny, v Euroskupině. Své směry Komise projednala rovněž s Evropským parlamentem, Evropským hospodářským a sociálním výborem, Evropským výborem regionů a dalšími zúčastněnými stranami. Tato jednání byla zaměřena na různé otázky, mimo jiné na tyto: diferenciaci fiskálních požadavků v jednotlivých členských státech na základě posouzení dluhových problémů (s využitím analýzy udržitelnosti dluhu, kterou vypracovala Komise); větší zaměření na střednědobý a dlouhodobý horizont

prostřednictvím závazků členských států k vypracování střednědobých fiskálně-strukturálních plánů pro jednotlivé země na základě pokynů Komise; hodnocení a monitorování těchto plánů; nutnost zachovat postup při nadměrném schodku na základě porušení referenční hodnoty schodku a současně posilovat postup při nadměrném schodku na základě dluhového kritéria; používání účinných nástrojů pro sledování a prosazování, včetně kontrolního účtu, menších, ale věrohodnějších finančních sankcí a reputačních sankcí; úloha nezávislých fiskálních institucí a úloha investic a reforem při prodlužování postupů korekce a nový nástroj k vymáhání těchto závazků.

U některých klíčových otázek dochází ke sbližování názorů, zatímco jiné je třeba ještě vyjasnit. Panuje shoda na tom, že referenční hodnoty HDP ve výši 3 % a 60 % uvedené v protokolu č. 12 ke Smlouvám by měly zůstat nezměněny. U řady otázek se názory shodují: že navrhovaný střednědobý přístup při zachování každoročního dohledu je vhodný k zajištění trvalého snižování vysoké míry zadlužení a že základem revidovaného rámce budou střednědobé fiskálně-strukturální plány vypracované členskými státy; potřeba větších investičních pobídek a reforem, které by zohledňovaly poučení z dopadu světové finanční krize na investice, a potřeba významných investic pro souběžnou ekologickou a digitální transformaci; že je zapotřebí účinněji vymáhat dodržování pravidel, mj. zachováním finančních sankcí, avšak snížením jejich výše a zároveň posílením jejich dopadu na dobrou pověst; že stávající pravidla pro zahájení a ukončení postupu při nadměrném schodku na základě porušení referenční hodnoty schodku zůstanou nezměněna, zatímco postup při nadměrném schodku na základě dluhového kritéria bude třeba posílit; dodržování klíčových zásad zajištění odpovědnosti členských států a rovného zacházení a potřeba vhodné diferenciací fiskálního úsilí. Další jednání je třeba vést o uplatňování těchto zásad v praxi.

Komise hodlá předložit legislativní návrhy po nadcházejícím zasedání Rady ECOFIN a Evropské rady v březnu 2023, jehož cílem bude dosáhnout dohody ohledně klíčových prvků budoucího rámce správy ekonomických záležitostí.

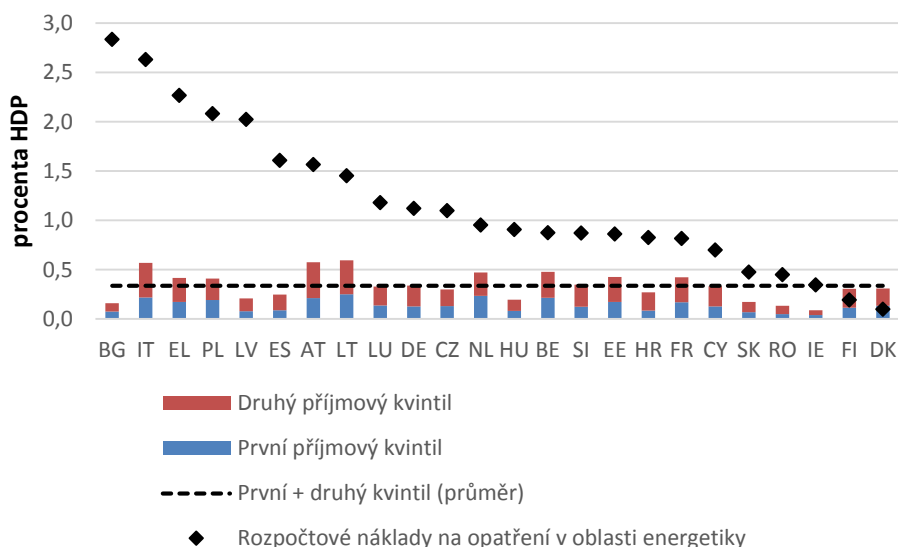
4. Reakce fiskální politiky na energetickou krizi

Prudký nárůst cen energií přiměl členské státy k zavedení opatření fiskální politiky, která si vyžádala značné fiskální náklady. Tato opatření zmírnila sociální a ekonomické dopady náhlého zvýšení cen energií, zejména plynu a elektřiny, na domácnosti a podniky. Podle prognózy Komise z podzimu 2022 činily čisté náklady na tato opatření v roce 2022 1,2 % ročního HDP EU. Na základě informací dostupných na podzim se předpokládalo, že čisté náklady na energetická opatření se v roce 2023 sníží na 0,9 % HDP EU. To však vyžaduje, aby členské státy provedly u většiny podpůrných opatření plánovaný postupný útlum. V některých případech k jejich postupnému ukončování dochází, zatímco v jiných případech členské státy některá stávající opatření od podzimu rozšířily nebo přijaly nová. Prodloužení stávajících energetických opatření do konce roku 2023 by znamenalo výrazné zvýšení souvisejících rozpočtových nákladů.

Výhled cen energií se zlepšil. Od ledna 2023 klesly evropské velkoobchodní spotové ceny plynu zpět na výrazně nižší úroveň než před válkou, i když stále představují více než trojnásobek cen z roku 2019. Vzhledem k tomu, že promítání velkoobchodních cen plynu a

elektřiny do spotřebitelských cen je obvykle pomalejší než u pohonných hmot, dopad nedávného prudkého poklesu velkoobchodních cen na inflaci plynu a elektřiny se v maloobchodních cenách teprve projeví. Domácí poptávka by mohla být vyšší, než se předpokládalo, pokud se nedávný pokles velkoobchodních cen plynu výrazněji promítne do spotřebitelských cen. Zároveň byly ceny plynu v roce 2023 výjimečně volatilní a nelze vyloučit, že se nedávný tlak na jejich snížení před příští zimou obrátí.

Graf 1: Rozpočtové náklady na energetická opatření byly vyšší než zvýšení výdajů zranitelných domácností na energie

Pozn.: Graf znázorňuje odhadovaný nárůst výdajů domácností s nižšími příjmy na energie (na paliva pro domácnosti a pohonné hmoty) v porovnání s celkovými rozpočtovými náklady na energetická opatření v roce 2022 po odečtení příjmů z daní a odvodů z neočekávaných zisků. Portugalsko a Švédsko jsou vynechány z důvodu omezené dostupnosti údajů. Malta je vynechána, protože energetická složka inflace (měření HICP) nevykazuje žádný nárůst cen.

Zdroj: útvary Komise

Nyní by se měla soustředit pozornost na postupné ukončování vnitrostátních fiskálních opatření zavedených na ochranu domácností a podniků před šokem způsobeným cenami energií. Členské státy by měly postupně zrušit energetická podpůrná opatření a začít přitom od těch, která jsou nejméně cílená. Pokud by bylo nutné z důvodu obnovení energetických tlaků podpůrná opatření prodloužit, měly by členské státy svá opatření zacílit mnohem lépe než v minulosti, vyhnout se plošné podpoře a chránit pouze ty, kteří podporu potřebují, tedy zranitelné domácnosti a podniky. Tím se omezí fiskální náklady a také se zajistí, což je důležité, pobídky k omezení spotřeby energie a zvýšení energetické účinnosti. V roce 2022 odpovídalo více než 70 % částek určených na energetickou podporu opatřením, která nebyla dostatečně zacílena na nejzranitelnější domácnosti a podniky. ⁽²⁾ Dvě třetiny

⁽²⁾ Komise používá k posouzení kvality fiskálních opatření týkajících se energetiky následující kritéria: opatření by měla být z fiskálního hlediska dostupná, zacílená na nejzranitelnější skupiny, měla by zachovávat cenový signál (tj. podporovat snižování spotřeby energie nebo zvyšování energetické účinnosti) a měla by být snadno

opatření navíc narušily cenový signál a je možné, že snížily motivaci k omezení spotřeby energie a zvýšení energetické účinnosti. Koncepce opatření se nicméně díky zkušenostem získaným od počáteční rychlé reakce na prudký nárůst cen energií s postupem času zlepšuje.

Trvalým řešením energetické krize je snížit závislost na dovážených fosilních palivech.

V této souvislosti je třeba zaměřit úsilí na zajištění včasného provádění reformy a investic s cílem zvýšit energetickou účinnost, diverzifikovat dodávky energie a urychlit rozvoj obnovitelných zdrojů energie, jak je uvedeno v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a jak je třeba je dále posílit v rámci plánu REPowerEU. ⁽³⁾ Průmyslový plán Zelené dohody pro Evropu rovněž pomůže zvýšit konkurenceschopnost evropského výrobního průmyslu s nulovými čistými emisemi a podpoří rychlý přechod ke klimatické neutralitě, mimo jiné transformací našich energetických systémů. ⁽⁴⁾

5. Zrušení obecné únikové doložky: důsledky pro fiskální pokyny

Na konci roku 2023 bude deaktivována obecná úniková doložka Paktu o stabilitě a růstu. Ve sdělení Komise o evropském semestru 2022 z května 2022 se uvádí, že podmínky pro deaktivaci obecné únikové doložky budou považovány za splněné od roku 2024. ^(5, 6) Roční analýza udržitelného růstu z listopadu 2022 toto hodnocení potvrdila a konstatovala, že evropská ekonomika překonala období výrazného hospodářského poklesu. ⁽⁷⁾ Zotavila se nad úroveň před pandemií a nyní překonala akutní fázi šoku způsobeného cenami energií vyvolaného ruskou agresí vůči Ukrajině, přestože míra nejistoty je i nadále vysoká.

V souvislosti s deaktivací obecné únikové doložky od roku 2024 a potřebou obezřetné fiskální politiky je třeba stanovit hlavní zásady, kterými se členské státy budou řídit při přípravě svých programů stability a konvergenčních programů. Po skončení období, během kterého platila obecná úniková doložka, pomůže členským státům zajistit nezbytnou jednoznačnost obnovení diferencovaných doporučení k investičním a energetickým opatřením pro jednotlivé země formulovaných kvantitativně i kvalitativně. Zároveň by v období, než vstoupí v platnost nový fiskální rámec, a vzhledem ke specifické hospodářské situaci, která se vyznačuje vysokou mírou nejistoty, nebylo vhodné vracet se k „matici

---

proveditelná ve všech členských státech bez nadměrné administrativní zátěže. Evropská komise, „[Sdělení o návrzích rozpočtových plánů na rok 2023: celkové posouzení](#)“ COM(2022) 900 final ze dne 22. listopadu 2022.

⁽³⁾ Viz nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 63, 28.2.2023, s. 1).

⁽⁴⁾ Viz Evropská komise, „[Průmyslový plán Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi](#)“, COM(2023) 62 final ze dne 1. února 2023.

⁽⁵⁾ Evropská komise, „[Evropský semestr 2022 – jarní balíček](#)“, COM(2022) 600 final ze dne 23. května 2022.

⁽⁶⁾ Zvláštní ustanovení ve fiskálních pravidlech EU umožňují všem členským státům se v situaci všeobecné krize způsobené prudkým hospodářským propadem v eurozóně nebo v EU jako celku koordinovaným a řádným způsobem dočasně odchýlit od běžných požadavků (viz čl. 5 odst. 1, čl. 6 odst. 3, čl. 9 odst. 1 a čl. 10 odst. 3 nařízení (ES) č. 1466/97 a čl. 3 odst. 5 a čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1467/97).

⁽⁷⁾ Evropská komise (2022) „[Roční analýza udržitelného růstu 2023](#)“, COM(2022) 780 final ze dne 22. listopadu 2022.

požadavků na korekce“, která byla použita v rámci preventivní složky Paktu o stabilitě a růstu v letech 2015 až 2020. ⁽⁸⁾

Cyklus fiskálního dohledu by odrážel ducha reformních směrů Komise. Vzhledem k tomu, že jednání o reformě rámce správy ekonomických záležitostí stále probíhají, platí i nadále stávající právní rámec. Komise nenavrhuje přechod na nový systém fiskálního dohledu v roce 2024. Aby zároveň bylo možné účinně přejít k fungování budoucího souboru fiskálních pravidel EU a zohlednit postpandemickou realitu, mohly by být některé prvky reformních směrů Komise začleněny do cyklu fiskálního dohledu, který začne na jaře 2023. Členské státy se proto vyzývají, aby v duchu reformních směrů Komise předložily programy stability a konvergenční programy, které budou obsahovat jejich střednědobé fiskální a strukturální plány. Komise je dále připravena navrhnout fiskální doporučení pro jednotlivé země na rok 2024, včetně kvantitativního požadavku a kvalitativních pokynů týkajících se investičních a energetických opatření, v souladu s kritérii navrženými v jejich reformních směrech a zároveň v souladu s kritérii platných právních předpisů v rámci Paktu o stabilitě a růstu. Na tomto základě bude Komise sledovat fiskální výsledky v porovnání s fiskálními doporučeními, počínaje návrhy rozpočtových plánů členských států eurozóny na rok 2024, které Komise posoudí na podzim.

Členské státy se vyzývají, aby ve svých programech stability a konvergenčních programech uvedly, jak jejich fiskální plány zajistí dodržení referenční hodnoty schodku HDP, která činí 3 %, a věrohodné a trvalé snižování dluhu nebo udržení dluhu na omezitelné úrovni ve střednědobém horizontu. Členské státy se vyzývají, aby v programech stability a konvergenčních programech na rok 2023 stanovily fiskální cíle, které budou v souladu s kritérii fiskální korekce stanovenými v reformních směrech Komise. Přesněji řečeno, členské státy, které mají značné nebo středně závažné problémy v oblasti veřejného dluhu, se vyzývají, aby si stanovily fiskální cíle, které zajistí věrohodné a trvalé snižování dluhu nebo udržení dluhu na omezitelné úrovni ve střednědobém horizontu. ⁽⁹⁾ Kromě toho se všechny členské státy vyzývají, aby stanovily fiskální cíle, které zajistí, že v období, na které se vztahuje program stability nebo konvergenční program, jejich schodek nepřekročí 3 % HDP nebo bude snížen pod 3 % HDP, a věrohodně zajistí, aby byl schodek při nezměněné politice ve střednědobém horizontu udržován pod 3 % HDP. Členské státy se rovněž vyzývají, aby ve svých programech stability a konvergenčních programech informovaly o plánovaných energetických podpůrných opatřeních, včetně jejich rozpočtového dopadu, jejich postupného ukončování a základních předpokladů o vývoji cen energie. V neposlední řadě se členské státy vyzývají, aby ve svých programech stability a konvergenčních programech pojednaly o tom, jakým způsobem mají jejich reformní a investiční plány, včetně plánů uvedených v plánech pro oživení a odolnost, přispět k fiskální

⁽⁸⁾ Viz rámeček 1.6, s. 16, vydání dokumentu [Vademecum k Paktu o stabilitě a růstu](#) z roku 2019 a Evropská komise, „[Optimální využití flexibility v rámci současných pravidel Paktu o stabilitě a růstu](#)“, COM(2015) 12 final ze dne 13. ledna 2015.

⁽⁹⁾ Jak je uvedeno v rámečku 1 sdělení Komise o směrech pro reformu rámce správy ekonomických záležitostí (viz poznámka pod čarou 1), Komise navrhuje, aby byla klasifikace členských států na základě jejich dluhových problémů prováděna pomocí rámce Komise pro analýzu udržitelnosti dluhu.

udržitelnosti a udržitelnému růstu podporujícímu začlenění v souladu s kritérii stanovenými v reformních směrech Komise.

Komise je připravena navrhnout jednotlivým zemím na rok 2024 fiskální doporučení, která budou v souladu s jejich vlastními cíli, pokud budou tyto cíle v souladu s požadavkem na zajištění toho, aby se míra veřejného dluhu snižovala nebo zůstala na omezitelné úrovni a rozpočtový schodek byl ve střednědobém horizontu nižší než referenční hodnota 3 % HDP. V souladu se střednědobým přístupem a důrazem na odpovědnost členských států je Komise připravena vycházet ve fiskálních doporučeních pro jednotlivé země z fiskálních cílů stanovených v jejich vlastních programech stability a konvergenčních programech. Členské státy se proto vyzývají, aby zajistily, že fiskální cíle v jejich programech stability a konvergenčních programech budou v souladu s kritérii navrženými v reformních směrech Komise. Pokud by fiskální cíle členského státu nebyly dostatečně ambiciózní, navrhne mu Komise fiskální doporučení, která budou v souladu s kritérii navrženými v jejích reformních směrech a zároveň zůstanou v souladu s kritérii stávajících právních předpisů v rámci Paktu o stabilitě a růstu. V tomto okamžiku se vyčíslený požadavek doporučení pro jednotlivé země zaměří na rok 2024.

Návrhy Komise týkající se fiskálních doporučení pro jednotlivé země na rok 2024 budou kvantifikovány a diferencovány na základě problémů členských států v oblasti veřejného dluhu. Tím se do středu pozornosti dostane potřeba, aby členské státy, které mají značné nebo středně závažné problémy v oblasti veřejného dluhu, veřejný dluh věrohodně a trvale snižovaly. Přesněji řečeno, členským státům, které mají značné nebo středně závažné problémy v oblasti veřejného dluhu (na základě analýzy udržitelnosti dluhu provedené Komisí), by byly doporučeny fiskální cíle, které zajistí věrohodné a trvalé snižování dluhu nebo udržení dluhu na omezitelné úrovni ve střednědobém horizontu, přičemž by zůstaly v souladu se stávajícími právními předpisy v rámci Paktu o stabilitě a růstu. Členským státům s malými problémy v oblasti veřejného dluhu bude doporučeno, aby v období, na které se vztahuje program stability nebo konvergenční program, svůj schodek udržely nebo snížily pod 3 % HDP a ve střednědobém horizontu při nezměněné politice jej udržely pod 3 % HDP.

Fiskální doporučení pro jednotlivé země budou formulována na základě čistých primárních výdajů, jak je navrženo v reformních směrech Komise. ⁽¹⁰⁾ Přejít na tento ukazatel bude představovat změnu zaměření ve srovnání s obdobím, kdy platila obecná úniková doložka a kdy se fiskální dohled zaměřoval na čisté běžné výdaje financované z vnitrostátních zdrojů a zachování investic financovaných z vnitrostátních zdrojů.

Komise bude ve svých fiskálních doporučeních nadále klást důraz na veřejné investice vzhledem k jejich zásadní úloze. Všechny členské státy by měly i nadále chránit investice financované z vnitrostátních zdrojů a zajistit účinné využití prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost i z dalších fondů EU, a to zejména s ohledem na ekologickou a digitální transformaci a cíle odolnosti. Je třeba zajistit vysokou kvalitu veřejných investic, mimo jiné

⁽¹⁰⁾ Čisté primární výdaje jsou definovány jako výdaje financované z vnitrostátních zdrojů očištěné o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením úrokových výdajů, jakož i cyklických výdajů souvisejících s nezaměstnaností.

prostřednictvím důkladné realizace investic financovaných z Nástroje pro oživení a odolnost. Fiskální politiky by měly podporovat souběžnou transformaci s cílem dosáhnout udržitelného a inkluzivního růstu. Fiskální korekce členských států se značnými nebo středně závažnými problémy v oblasti veřejného dluhu by neměla mít negativní dopad na investice, ale mělo by jí být dosaženo spíše omezením růstu běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v poměru ke střednědobému růstu potenciálního produktu. Členské státy by měly rovněž zohlednit dočasnou povahu podpory poskytované v rámci nevratné finanční podpory z Nástroje pro oživení a odolnost neboli „grantů“. Při monitorování fiskálních výsledků v porovnání s fiskálními doporučeními Komise zohlední potřebu udržet investice.

V doporučeních pro jednotlivé země na rok 2024 budou rovněž uvedeny pokyny týkající se fiskálních nákladů na energetická opatření. Pokud zůstanou velkoobchodní ceny energie stabilní a nižší náklady na energii se promítnou do maloobchodních cen, jak se v současnosti předpokládá, měla by být vládní energetická podpůrná opatření v roce 2024 postupně ukončována a související úspory by měly přispět ke snížení schodků veřejných financí. Pokud se ceny energií opět zvýší a podporu nebude možné zcela ukončit, měla by cílená opatření chránit pouze zranitelné domácnosti a podniky, zatímco plošnějším opatřením, jako byla opatření zavedená v roce 2022, je třeba se vyhnout. Takový krok by snížil fiskální náklady, motivoval k úsporám energie a umožnil ekonomice přizpůsobovat se postupně a udržitelným způsobem po omezenou dobu.

Komise vyzývá Radu, aby tento přístup schválila.

6. Důsledné provádění postupu při nadměrném schodku

Na jaře 2022 se Komise zavázala posoudit na jaře 2023, zda je vhodné navrhnout zahájení postupu při nadměrném schodku, zejména s přihlédnutím k souladu s fiskálními doporučeními pro jednotlivé země, které Rada adresovala členským státům dne 12. července 2022. Komise průběžně sleduje hospodářskou a rozpočtovou situaci členských států, přičemž připomíná mimo jiné stanoviska Komise k návrhům rozpočtových plánů členských států eurozóny, v nichž vyzvala k přijetí nezbytných opatření v rámci vnitrostátního rozpočtového procesu s cílem zajistit, aby byl rozpočet na rok 2023 v souladu s doporučeními pro jednotlivé země přijatými Radou dne 12. července 2022. Soulad s kritérii schodku a dluhu v souladu s čl. 126 odst. 3 SFEU Komise posoudí v rámci jarního kola dohledu. Vzhledem ke stále značně nejistému makroekonomickému a rozpočtovému výhledu se Komise domnívá, že rozhodnutí o tom, zda by se na členské státy měl uplatnit postup při nadměrném schodku, by letos na jaře nemělo být přijato. Zároveň Komise v souladu se stávajícími právními předpisy navrhne Radě, aby postupy při nadměrném schodku zahájila na jaře 2024 na základě výsledků plnění rozpočtu za rok 2023. Členské státy by to měly zohlednit při plnění svých rozpočtů na rok 2023 a při přípravě svých programů stability a konvergenčních programů letos na jaře, a následně i při přípravě návrhů rozpočtových plánů na rok 2024 letos na podzim.

7. Další postup

Toto sdělení stanoví předběžné pokyny v oblasti fiskální politiky na rok 2024, které budou podle potřeby aktualizovány v rámci jarního balíčku evropského semestru v květnu 2023. Aktualizované pokyny budou nadále zohledňovat globální hospodářskou situaci, specifickou situaci každého členského státu, pokrok v jednáních o probíhajícím přezkumu správy ekonomických záležitostí a politické rozpravy v Radě. Vývoj hospodářského a rozpočtového výhledu bude pečlivě sledován a náležitě zohledněn. Členské státy se vyzývají, aby tyto pokyny zohlednily ve svých programech stability a konvergenčních programech.

Dodatek

A. Dodatečné tabulky, které je třeba zahrnout do programů stability a konvergenčních programů na rok 2023

Kromě požadovaných údajů o prognóze rozpočtu v horizontu programu stability a konvergenčního programu by měly být zahrnuty také odpovídající odhady pro letošní rok a výsledky za období 2020–2022 (v souladu s tabulkami pro oznámení v rámci postupu při nadměrném schodku). Tabulky by měly být Komisi předkládány prostřednictvím specializované webové aplikace.

Tabulka dopadu Nástroje pro oživení a odolnost na projekce programu – GRANTY

Příjmy z grantů z Nástroje pro oživení a odolnost (% HDP)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Granty z Nástroje pro oživení a odolnost uvedené v projekcích příjmů							
Hotovostní výplaty grantů z Nástroje pro oživení a odolnost ze strany EU							
Výdaje financované z grantů z Nástroje pro oživení a odolnost (% HDP)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Náhrady zaměstnancům D.1							
Mezispotřeba P.2							
Sociální platby D.62+D.632							
Úrokové výdaje D.41							
Dotace placené D.3							
Běžné transfery D.7							
CELKOVÉ BĚŽNÉ VÝDAJE							
Tvorba hrubého fixního kapitálu P.51g							
Kapitálové transfery D.9							
CELKOVÉ KAPITÁLOVÉ VÝDAJE							
Ostatní náklady financované z grantů Nástroje pro oživení a odolnost (% HDP) ¹							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Snížení daňových příjmů							
Ostatní náklady s dopadem na příjmy							
Finanční transakce							

Tabulka dopadu Nástroje pro oživení a odolnost na projekce programu – ÚVĚRY

Peněžní tok z úvěrů z Nástroje pro oživení a odolnost podle projekcí programu (% HDP)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Vyplácení úvěrů z Nástroje pro oživení a odolnost ze strany EU							
Spátky úvěrů z Nástroje pro oživení a odolnost ve prospěch EU							
Výdaje financované z úvěrů z Nástroje pro oživení a odolnost (% HDP)							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Náhrady zaměstnancům D.1							
Mezispotřeba P.2							
Sociální platby D.62+D.632							
Úrokové výdaje D.41							
Dotace placené D.3							
Běžné transfery D.7							
CELKOVÉ BĚŽNÉ VÝDAJE							
Tvorba hrubého fixního kapitálu P.51g							
Kapitálové transfery D.9							
CELKOVÉ KAPITÁLOVÉ VÝDAJE							
Ostatní náklady financované z úvěrů z Nástroje pro oživení a odolnost (% HDP) ¹							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Snížení daňových příjmů							
Ostatní náklady s dopadem na příjmy							
Finanční transakce							

Poznámky: Údaje o proměnných je třeba uvádět tučným písmem; uvedení údajů o dalších proměnných je nepovinné.

B. Další informace, které je třeba zahrnout do programů stability a konvergenčních programů na rok 2023

Členské státy se vyzývají, aby poskytly informace o: i) ročních rozpočtových nákladech souvisejících s osobami prchajícími z Ukrajiny vyjádřené podle hlavních kategorií ESA, kterých se to přímo týká, a ii) ročních počtech přijatých osob. Tyto rozpočtové náklady by měly být omezeny na náklady přímo související s bezprecedentním přílivem osob prchajících z Ukrajiny a vzniklé jako bezprostřední důsledek tohoto přílivu. Poskytnutí těchto informací by Komisi umožnilo zohlednit tyto rozpočtové náklady při posuzování programů stability a konvergenčních programů na rok 2023, jakož i pokroku dosaženého při provádění doporučení pro jednotlivé země na rok 2022.